

72 með bræðslu og breytingu úrgangs, beina, kjöts og innýfla í markaðs-
7. maí hæfa vöru.

Frekari skilyrði getur atvinnumálaráðherra sett, eftir því sem ástæða þykir til.

4. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, frá 1000—10000 kr., er renna í ríkissjóð. Svo skulu og afli og veiðarfæri upptæk, þegar um ólöglega veiði eða hagnýting er að ræða, og rennur andvirðið einnig í ríkissjóð.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1929. Jafnframt eru úr gildi númin lög nr. 44, 13. nóv. 1903, og lög nr. 18, 4. janúar 1924.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

73

7. maí

L Ö G

um

slysatryggingar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Að Vjer samkvæmt 7. gr. laga, dagsettra í dag, um breyting á lögum nr. 44, frá 27. júní 1925, um slysatryggingar, höfum látið færa texta fyrnefndra laga inn í meginmál laga nr. 44, 27. júní 1925, og gefum þau hjermeð út sem lög um slysatryggingar.

1. gr.

Skylt er að tryggja gegn slysum samkvæmt ákvæðum þessara laga:

1. Sjómenn þá er hjer greinir:
 - a. Farmenn og fiskimenn, er lögskráðir eru á íslensk skip.
 - b. Fiskimenn á vjelbátum og róðrabátum, er stunda fiskiveiðar 1 mánuð í senn eða lengur.
2. Verkamenn og starfsmenn, sem vinna fyrir kaup í þeim atvinnugreinum, sem hjer eru taldar:
 - a. Ferming og afferming skipa og báta, svo og vöruhúsavinna, vöruflutningar í sambandi við það og hverskonar bifreiðastjórn, hvort heldur sem er til vöruflutninga eða mannflutninga.
 - b. Vinna í verksmiðjum og verkstæðum, þar með talið gas- og rafmagnsframleiðsla, vinna í sláturhúsum, námugróftur, enn-fremur fiskverkun, ísvinna og vinna við rafmagnsleiðslur, þar sem 5 menn eða fleiri vinna eða aflvjarlar eru notaðar að staðaldri.
 - c. Húsabyggingar, bæði smíði nýrra húsa og viðbætur og breytingar á eldri húsum, nema um venjuleg bæjarhús eða útihús í sveitum sje að ræða.
 - d. Vegagerð, brúargerð, hafnargerð, vitabyggingar, símalagningar og viðgerðir, svo og vinna við vatnsleiðslur og gasleiðslur. Ennfremur skulu trygðir hafnsögumenn, lögregluþjórnar, tollþjórnar vitaverðir og starfsmenn við vita, sótarar, póstar og slökkvilið, ráðið að opinberri tilhlutun.

Það er skilyrði fyrir tryggingarskyldu þeirra, sem nefndir eru í 2. tölul., að starfið sje rekið annaðhvort fyrir reikning ríkis eða sveitarfjelags, eða þá einstaklings eða fjelags, sem hefir það að atvinnu. Þó fellur þar undir smíði nýrra húsa og verulegar breytingar á eldri húsum, þótt það sje framkvæmt fyrir reikning manna, sem ekki hafa húsa-smíð að atvinnu.

Tryggingin samkvæmt 2. tölul. nær ekki til skrifstofufólks, nema það taki einnig beinan þátt í verklegum störfum fyrirtækisins.

Atvinnurekendur, svo og ríki eða sveitarstjórn, er starfið er rekið fyrir þeirra reikning, bera ábyrgð á því, að þeir sjeu trygðir, sem tryggingarskyldir eru samkvæmt lögum þessum.

Ef ágreiningur verður um, hvort tyrirtæki sje tryggingarskylt, hver skuli skoðast sem atvinnurekandi eða hverjir falli undir trygginguna, skal Slysatryggingin skera úr því, en skjóta má þeim úrskurði til dómstólanna.

2. gr.

Trygginguna samkv. 1. gr. annast stofnun, sem nefnist „Slysatrygging ríkisins“. Er henni stjórnað af 3 mönnum, er stjórnarráðið skipar til 3 ára í senn. Hefir stjórnarráðið yfirumsjón með stjórn Slysatryggingarinnar, og greiðist kostnaðurinn við hana úr ríkissjóði.

- 73 Til stjórnarkostnaðar telst eigi borgun til nefndar þeirra og fulltrúa,
7. maí sem ræðir um í 18. gr.

3. gr.

Þegar trygður maður slasast eða deyr af slysi við þann atvinnu-
rekstur, sem hann er trygður í, veitir Slysatryggingin bætur samkvæmt
eftirfarandi reglum.

Sjómenn eru trygðir fyrir slysum á sjó á vátryggingartímabilinu
eða þegar þeir eru á landi, annaðhvort í þarfir útgerðarinnar eða fyrir
sjálfa sig, í erindum, sem leiðir af starfi þeirra sem sjómanna.

4. gr.

Valdi slysið meiðslum, skal Slysatryggingin greiða þær bætur,
sem hjer segir:

- a. Ef meiðslin valda sjúkleika lengur en 4 vikur, þá skal greiða þeim,
er fyrir slysinu varð, dagpeninga eftir þann tíma og þangað til
hann verður aftur vinnufær eða úrskurður er feldur um varanlega
örorku eða maðurinn deyr, þó aldrei lengur en 6 mánuði. Dag-
peningar eru 5 kr. á dag; þó mega þeir aldrei fara fram úr $\frac{3}{4}$
af venjulegu dagkaupi eða tekjum mannsins við þá atvinnu, er
hann hafði þegar slysið varð.
- b. Ef slysið hefir valdið varanlegri örorku, greiðast örorkubætur
þeim, sem fyrir því varð. Fullar örorkubætur eru 6000 kr., og
greiðast þær, ef sá, sem fyrir slysinu varð, að dómi læknis er al-
gerlega ófær til nokkurrar vinnu þaðan í frá, en örorkubæturnar
eru að því skapi lægri, sem minna skortir á, að hann sje til fulls
vinnufær, og engar, ef minna skortir en að $\frac{1}{5}$ hluta.

5. gr.

Valdi slysið dauða innan eins árs frá því, að það bar að höndum,
ber að greiða eftirlátnum vandamönnum dánarbætur 3000 kr.

Rjett til dánarbótanna hafa vandamenn í þeirri röð, sem hjer
segir:

1. Ekkja hins látna, hafi þau gifst áður en slysið varð og þau verið
samvistum, þegar það vildi til, eða hafi konan notið framfærslu-
eyris frá manninum. Hafi þau eigi verið samvistum og konan eigi
notið framfærslueyris frá manninum, er það á valdi Slysatrygg-
ingarinnar að skera úr, hvort hún skuli fá bæturnar að öllu eða
nokkru leyti eða alls ekki.

Ef gift kona deyr af slysi, fær ekillinn bæturnar eftir sömu
reglum sem ekkjan.

2. Börn hins látna, skilgetin eða óskilgetin, hafi þau verið á hans
framfæri þegar slysið varð. Sama gildir og um fósturbörn.

3. Foreldrar hins látna. Nú hefir aðeins annað foreldri hans að nokkru eða öllu leyti á hendi framfærslu systkina hans í ómegð, og fær það þá allar dánarbæturnar, enda hafi hinn látni ekki dvalið á vegum hins foreldrisins nje veitt því fjárhagslegan stuðning með atvinnu sinni. Ennfremur fósturforeldrar, ef þeir voru á hans framfæri eða hann hefir verið til heimilis hjá þeim, þegar slysið varð. 73
7. maí
4. Systkini hins látna, þau er að nokkru eða öllu leyti hafa verið á framfæri hans.

Heimilt er þó stjórn sjóðsins að víkja frá þessum reglum, ef sjerstaklega stendur á.

Hljóti ekkja eða ekill dánarbæturnar, skal að auki greiða 300 kr. fyrir hvert skilgetið barn innan 15 ára aldurs; ennfremur skal greiða óskilgetnum börnum innan sama aldurs 600 kr., er ekkja fær dánarbæturnar. Sje aðeins um eftirlátin börn að ræða, ber hverju barni 300 kr. í viðbót. Þó skal engin viðbótarupphæð greidd, ef eitt barn fær dánarbæturnar.

Frá dánarbótum, sem greiddar skulu vandamönnum, skal draga þær örorkubætur, er greiddar hafa verið samkv. 4. gr. b.

6. gr.

Til þess að standast útgjöld Slysatryggingarinnar önnur en þau, sem nefnd eru í 2. gr., skulu þeir, er tryggingarskylda menn hafa í þjónustu sinni, greiða iðgjöld fyrir alla þá, sem þeim er skylt að tryggja, og má ekki færa útgjöldin þeim, sem trygðir eru til útgjalda.

Iðgjaldaupphæðina ber að miða við slysaþættuna. Eftir slysaþættunni skal skifta þeim atvinnufyrirtækjum, sem falla undir trygginguna, í flokka, og fyrir hvern flokk skal ákveðin sjerstök iðgjaldaupphæð fyrir hvern trygðan mann í þeim flokki, miðuð við tímalengd (klukkustund, dag, viku, mánuð eða ár), og skal við ákvörðun iðgjaldanna hafa það fyrir augum, að þau samhlöð hrökkvi fyrir þeim bótum, sem Slysatryggingunni ber að greiða.

Um skiftinguna í áhættuflokka og iðgjaldagrundvöllinn fyrir hvern flokk skal ákveðið með reglugerð, er stjórnarráðið setur, og ber að endurskoða hana 5. hvert ár. Þó getur stjórnarráðið hvenær sem er, þegar ástæða þykir til, gert breytingar á skiftingunni í áhættuflokka og á iðgjöldunum, en slíkar breytingar koma ekki til framkvæmda fyr en með byrjun næsta almanaksárs á eftir.

Ef atvinnufyrirtæki nær yfir starfsemi, er fellur undir mismunandi áhættuflokka, reiknast iðgjöldin sjerstaklega fyrir hvern hluta fyrirtækisins eftir iðgjaldi þess áhættuflokks, sem það heyrir undir. Þó getur Slysatryggingin, ef erfitt er að halda þessu aðgreindu,

73 ákveðið meðaliðgjald fyrir alt fyrirtækið eftir iðgjöldum þeirra áhættu-
7. maí flokka, sem það fellur undir.

7. gr.

Iðgjöld sjómanna, sem trygðir eru samkvæmt 1. gr. 1, reiknast eftir vikum, sem sjómaðurinn er lögskráður fyrir eða ráðinn í skiprúm, og helst frá lögskráningardegi eða þeim degi, er hann kom í skiprúm.

Um leið og lögskráning fer fram skal skráningarstjóri gera sjerstaka skrá yfir tryggingarskylda skipverja, hverja stöðu sem þeir hafa á skipinu. Útgerðarmaður greiðir skráningarstjóra iðgjöldin um leið og lögskráning fer fram.

Þegar formaður á vjelbát eða róðrabát (sbr. 1. gr. 1) hefir ráðið skipverja sína, skal hann jafnskjótt senda hreppstjóra eða bæjarfógeta (í Reykjavík lögreglustjóra), þar sem báturinn gengur, skrá yfir skipverjana ásamt iðgjaldi því er greiða ber, en hreppstjóri sendir skrána og gjaldið til sýslumanns.

Útgerðarmenn róðrabáta og vjelbáta, minni en 5 smálestir, greiða aðeins $\frac{7}{10}$ af iðgjaldi því, sem ákveðið er fyrir þá, en það, sem ávantar fult iðgjald greiðist úr ríkissjóði.

Skráningarstjóri sendir Slysatryggingunni skrár þær, sem nefndar eru í 2. og 3. málsg. greinar þessarar. Hann skal og standa skil á iðgjöldunum samkvæmt nánari fyrirmælum stjórnarráðsins.

8. gr.

Nú forfallast slysatrygður skipverji, og gengur ótrygður maður í skiprúm hans; skal þá skylt að tryggja þann skipverja, svo sem að framan greinir, meðan hann er í því skiprúmi, þó aldrei skemur en eina viku.

Útgerðarmaður eða formaður róðrabáts getur trygt ákveðna tölu skipverja, ef sjerstakar ástæður gera þess þörf.

Útgerðarmaður eða skipstjóri tilkynnir tafarlaust skráningarstjóra eða hreppstjóra mannaskiftin, og ábyrgist útgerðarmaður iðgjaldagreiðslu.

9. gr.

Sjerhver forráðamaður atvinnufyrirtækis eða starfrækslu, sem nefnd er í 1. gr. 2., skal, þegar lög þessi ganga í gildi, eða þegar fyrirtækið tekur til starfa, senda hreppstjóra eða bæjarfógeta (í Reykjavík lögreglustjóra) tvírtaða tilkynningu samkvæmt fyrirmynd, er Slysatryggingin gerir, með öllum þeim upplýsingum, sem nauðsynlegar eru til þess að ákveða iðgjaldagreiðslu þess. Sömuleiðis skal senda tilkynningu, ef fyrirtækið verður fyrir verulegum breytingum, er máli geta skift að því er trygginguna snertir. Hreppstjóri sendir lögreglu-

stjóra tilkynningar þessar, en lögreglustjórar gera samkvæmt þeim skrá um öll tryggingarskyld fyrirtæki, en annað eintak tilkynninganna senda þeir Slysatryggingunni. Verkamenn skoðast trygðir frá þeim tíma, er lögin ganga í gildi eða fyrirtækið byrjar, hvort sem það hefir verið tilkynt eða ekki. 73
7. maí

Forráðamönnum fyrirtækis eða starfrækslu, er getur í 1. gr. 2., skal skylt að halda vinnuskrá á þann hátt, sem Slysatryggingin mælir fyrir um. Samrit af skrá þessum sendist hreppstjóra eða lögreglustjóra, og miðast iðgjaldið við þær, en lögreglustjóri sjer um innheimtu iðgjaldanna og stendur skil á þeim, eftir nánari fyrirmælum stjórnarráðsins. Lögreglustjóri getur, ef honum þykir ástæða til eða Slysatryggingin óskar þess, látið rannsaka vinnuskrár og bækur fyrirtækisins til þess að fullvissa sig um, hvað fyrirtækinu beri að greiða í iðgjöld.

10. gr.

Iðgjöld samkvæmt 7., 8. og 9. gr. má taka lögtaki.

Lögreglustjóra ber í innheimtulaun 3% af skipum, sem skráð er á, og 6% af róðrar- og vjelbátum, sem eru minni en 12 lestir. Af iðgjöldum samkvæmt 9. gr. greiðist 6% í innheimtulaun. Þar, sem hreppstjóri hefir innheimtuna á hendi, gengur helmingur innheimtulaunanna til hans.

11. gr.

Nú er vanrækt að greiða iðgjöld samkvæmt 7., 8. og 9. gr. fyrir tryggingarskylda menn, og skulu þeir þó jafnt fyrir það teljast slysatrygðir samkvæmt lögum þessum, en hlutaðeigandi atvinnurekandi skal skyldur að greiða Slysatryggingunni tvöföld iðgjöld þau, sem vangoldin eru, og sæti auk þess sektum.

12. gr.

Pegar slys ber að höndum, sem ætla má, að greiða beri bætur fyrir samkvæmt lögum þessum, skal forráðamaður fyrirtækisins senda svo fljótt sem auðið er lögreglustjóra, eða hreppstjóra áleiðis til lögreglustjóra, tilkynningu um slysið í því formi, sem Slysatryggingin skipar fyrir um. Ef lögreglustjóri álitur, að slysið veiti rjett til bóta frá Slysatryggingunni, sendir hann tilkynninguna áfram til Slysatryggingarinnar, ásamt öðrum nauðsynlegum upplýsingum. Skal lögreglustjóri þá, og hvenær sem Slysatryggingin óskar þess, halda próf í málinu.

Ef sá, sem átti að tilkynna slys, hefir vanrækt það, skal það eigi vera því til fyrirstöðu, að sá, sem fyrir slysi varð, eða eftirlátnir vandamenn hans, geti gert kröfu til bóta, ef það er gert áður en ár er liðið frá því að slysið varð.

73

7. maí

13. gr.

Undir eins og Slysatryggingunni hafa borist nægar upplýsingar um slys og annað, sem til greina kemur við ákvörðun bóta, úrskurðar hún, hvort bætur skuli greiða samkvæmt lögum þessum og ákveður bæturnar. Ef um meiðsl er að ræða, eru bæturnar fyrst ákveðnar til bráðabirgða (dagpeningar), þar til lækningu er lokið og maðurinn getur farið að stunda vinnu sína aftur, eða sjá má, hve mikið hann hefir mist af vinnuafli sínu. Eru þá örorkubætur ákveðnar.

14. gr.

Óheimilt er að framselja eða veðsetja skaðabótakröfur samkvæmt lögum þessum, og enginn skuldheimtumaður í dánarbúi eða protabúi hefir rjett til að skerða neitt þær bætur, sem greiddar eru samkvæmt lögnum, nje leggja á þær löghald eða gera í þeim fjárnám eða lögtak.

15. gr.

Eigandi tryggingarskylds fyrirtækis má tryggja sjálfan sig, ef hann óskar þess, með verkamönnum sínum og með sömu skilmálum. Ennfremur getur hann krafist þess, að aðrir þeir, sem starfa við fyrirtækið, en eru eigi tryggingarskyldir, sjeu látnir falla undir trygginguna.

16. gr.

Þeir, sem stunda fiskiveiðar á róðrarbátum, en eru ekki tryggingarskyldir samkvæmt lögnum, hafa rjett til þess að tryggja sig í Slysatryggingunni á sama hátt sem tryggingarskyldir sjómenn, gegn hálfu iðgjaldi fyrir hverja viku, og greiðist þá hinn helmingurinn úr ríkissjóði.

17. gr.

Þeir, sem stunda einhverja þá atvinnu, er nefnd er í 1. gr. 2., en ekki eru tryggingarskyldir, hafa rjett til að tryggja verkamenn sína og einnig sjálfa sig gegn slysum hjá Slysatryggingunni, með sömu kjörum sem tryggingarskyld fyrirtæki sömu tegundar. Ef vafi er á, til hvaða áhættuflokks slíkt fyrirtæki skuli telja, sker Slysatryggingin úr því.

18. gr.

Heimilt er atvinnurekendum að skipa 5 manna nefnd til þess að gæta hagsmuna sinna við skiftingu í áhættuflokka og ákvörðun ið-

gjalda. Í nefndinni eiga sæti: einn fulltrúi fyrir gufuskipaútgerð, sem Fjélag íslenskra botnvörpuskipaeigenda skipar, tveir fyrir mótorbáta- og róðrabátaútgerð, sem Fiskifjélag Íslands skipar, einn fyrir skipa-afgreiðslu og hafnarvinnu, sem Verslunarráð Íslands skipar, og einn fyrir verksmiðjuíðnað, sem Iðnaðarmannafjélag Reykjavíkur skipar. Ef stofnaður verður almennur fjélagsskapur meðal atvinnurekenda í mótorbáta- og róðrabátaútgerð, skipaafgreiðslu og verksmiðjuíðnaði, fellur kosning fulltrúa þessara atvinnugreina undir hann. Nefnd þessi getur gert tillögur um skiftingu í áhættuflokkka og um iðgjaldagreiðslu, og er skylt að leita álits hennar áður en ákvörðun er tekin um þau efni. Ennfremur hefir nefndin rjett til að velja einn mann til þess að fylgjast með stjórn og rekstri Slysaftryggingarinnar. Sama rjett hefir og Alþýðusamband Íslands. Báðir þessir menn hafa aðgang að öllum skjölum Slysaftryggingarinnar, og er stjórn hennar skylt að veita þeim allar upplýsingar, sem þeir óska, viðvíkjandi framkvæmd tryggingarinnar, enda er þeim heimilt að mæta á stjórnarfundum.

73

7. maí

19. gr.

Ríkissjóður ábyrgist, að Slysaftryggingin standi í skilum. Þær fjárhæðir er ríkissjóður kynni að greiða samkvæmt þessu, skulu endurgoldnar ríkissjóði jafnskjótt sem Slysaftryggingin verður þess megnug.

20. gr.

Slysaftrygging ríkisins tekur við eignum og skuldbindingum Slysaftryggingarsjóðs sjómanna. Að öðru leyti eru lög nr. 32, 27. júní 1921, úr gildi numin.

21. gr.

Stjórnarráðið setur nánari reglur um framkvæmd laga þessara, að fengnum tillögum stjórnar Slysaftryggingarinnar og þeirra 2 fulltrúa, er um getur í 18. gr., ef útnefndir hafa verið.

Í reglum þessum má undanþiggja tryggingarskyldu smáfelda starfsemi, sjerstaklega utan kaupstaða og kauptúna, eftir því sem til hagar og þörf krefur.

22. gr.

Brot gegn lögum þessum varða 50—1000 kr. sektum, sem renna til Slysaftryggingarinnar. Með mál út af brotum þessum skal farið sem almenn lögreglumál.

1928

236

73

23. gr.

7. maí

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1929.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 7. maí 1928.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.